

**STATISTICI DE COMERȚ INTERNAȚIONAL CU BUNURI
ÎN CONCEPT COMUNITAR**

Florentina Gheorghe
Directia statisticii comerțului exterior
INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA

Colocviul BNR *"Statistica sectorului extern în contextul noilor standarde metodologice"*

Bucuresti, 25 iunie 2014

Introducere

- Statisticile privind importurile si exporturile de bunuri – printre cele mai utilizate statistici economice, constituind o sursa importanta de informatii pentru statisticile balantei de plati si conturile nationale.
- Statisticile de comerț international cu bunuri au la bază legislația Uniunii Europene, în scopul asigurării unei abordări armonizate in producerea statisticilor de către toate statele membre UE. Legislația UE in domeniu este de asemenea armonizata cu conceptele și definițiile statisticilor de comerț internațional cu bunuri adoptate în 2010 de către Comisia de Statistică a Organizației Națiunilor Unite (ONU).
- Exista prevederi specifice (regulamente de baza si de implementare) distincte pentru comertul intre Statele Membre UE si respectiv cu tarile terte, din afara UE.
- Legislația comunitară servește drept bază pentru elaborarea statisticilor de comerț cu bunuri trimise de către Statele Membre și publicate de Eurostat (in concept comunitar, in conditii de comparabilitate).

Caracteristici principale (1)

■ **Sursa datelor:**

Începând cu 1 ianuarie 2007, data aderării la Uniunea Europeană, comerțul internațional cu bunuri al României este determinat prin agregarea a doua componente:

- Schimburile comerciale cu statele membre UE (date colectate de INS direct de la operatorii economici cu activitate de comerț intracomunitar cu bunuri, prin sistemul statistic Intrastat) și
- Schimburile comerciale cu țările tertе, din afara UE (date colectate și procesate de DGV pe baza declarațiilor vamale de export și import, conform sistemului statistic Extrastat).

■ **Sisteme de comerț:**

- **INTRASTAT:** Sistemul de comerț general – include toate fluxurile de bunuri exportate și importate (teritoriul statistic=teritoriul economic)
- **EXTRASTAT:** Sistemul de comerț special – definiția extinsă: teritoriul statistic cuprinde numai o parte din teritoriul economic și anume zona de circulație liberă a bunurilor (fără restricții vamale), la care se adaugă:
 - bunurile care circula în vederea prelucrării precum și cele după prelucrare;
 - bunurile care intră sau ies în/din zone libere sau antrepozite vamale din/către zona de liberă circulație a țării.

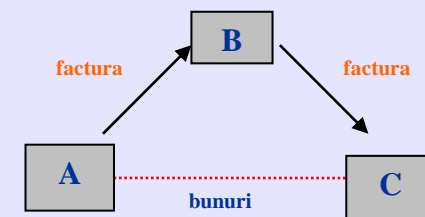
Caracteristici principale (2)

■ Sfera de cuprindere:

Comerțul internațional cu bunuri cuprinde totalitatea bunurilor mobile (inclusiv energie electrica și gaz natural) care se adaugă la stocul de resurse materiale al țării sau se scad din acesta, prin intrarea pe teritoriul economic al țării (importuri/introduceri) sau prin părăsirea acestuia (exporturi/expedieri).

■ Tranzactii excluse din statisticile de comert international cu bunuri

- Serviciile, inclusiv Reparațiile
- Bunuri aflate în tranzit
- Mișcări temporare
- Bunuri expediate ca mostre comerciale, materiale și articole de publicitate etc, cu titlu gratuit.
- Bunuri expediate către enclave teritoriale sau dinspre acestea.
- Aur monetar, mijloace de plată legale și titluri de valoare, mijloacele de transport care călătoresc în cursul activității desfășurate
- Comerțul triunghiular, în situația în care bunurile nu intră pe teritoriul național al României din alte state membre UE sau nu sunt expediate către alt stat membru UE din România

Caracteristici principale (3)

- **Perioada de referinta/momentul inregistrarii:** luna calendaristica in care are loc miscarea efectiva a bunurilor peste frontiera nationala.

- **Clasificarea bunurilor care fac obiectul schimburilor comerciale intra si extracomunitare:** Nomenclatorul Combinat (NC), ce stă la baza Tarifului Vamal Comunitar. Datele statistice pot fi prezentate, pe baza unor chei de trecere, si in conformitate cu alte nomenclatoare:
 - Clasificarea Standard de Comerț Internațional (CSCI, Rev.4), Marile Categori Economiche (MCE), conform Clasificării Produselor pe Activități (CPA 2008) și pe clase de bază din Sistemul Conturilor Naționale (SCN)

Caracteristici principale (4)

- **Evaluarea statistica a importurilor si exporturilor** se realizează în prețuri FOB (free on board – Liber la bord), iar a importurilor în prețuri CIF (cost, insurance, freight – Cost, Asigurare, Navlu).

↳ În cazul **exporturilor**, valoarea FOB reprezintă valoarea bunurilor exportate la locul și data când bunurile părăsesc teritoriul statistic al României (valoare la care bunurile au fost vândute de exportator, inclusiv cheltuielile de transport, asigurare și alte cheltuieli pentru aducerea bunurilor pe mijlocul de transport până la frontiera română).

↳ Pentru **importuri**, valoarea CIF reprezintă valoarea bunurilor importate la punctul de frontieră de intrare în România (valoare la care bunurile sunt cumpărate de importator, inclusiv cheltuielile de transport și asigurare pentru aducerea bunurilor până la frontiera română).

Bunurile importate în condițiile de livrare CIF pot fi evaluate și în prețuri FOB, pentru calculul soldului balanței comerciale în condiții FOB-FOB, prin aplicarea unui coeficient de transformare CIF/FOB (1,043 pe total import, recalculat de INS pentru anul de referință 2010).

Caracteristici principale (5)

■ **Masurarea cantitativa a importurilor si exporturilor**

- Masa neta (kg) – pentru toate bunurile cu exceptia energiei electrice si gazului natural
- Cantitatea in unitati suplimentare de masura (bucati, perechi, litri, grame etc) – doar pentru codurile NC care au specificate aceste unitati de masura

■ **Repartizarea geografică a exporturilor și importurilor pe țări**

- pentru comerțul INTRA-UE pe baza principiului „țara de destinație” (la expedieri) și „țara de expediție” (la introduceri);
- pentru comerțul EXTRA-UE pe baza principiului „țara de destinație” (la export) și „țara de origine” (la import, cu excepția cazului în care țara de origine este un stat membru UE-caz în care se ia în considerare țara de expediție).

Se consideră „țara de destinație” țara în care bunurile vor fi consumate, „țara de expediție” țara din care bunurile au fost expediate și „țara de origine” țara în care a fost produse bunurile sau în care bunurile au suferit ultima transformare substanțială.

Comertul international cu bunuri – in Balanta de Plati si Conturile Nationale (1)

- Statisticile de comert international cu bunuri, in concept comunitar, reflecta miscarea fizica a bunurilor peste frontiera tarii.
- Statisticile Balantei de plati si conturile nationale considera schimbul de proprietate intre rezidenti si non-rezidenti ca definitie a comertului international cu bunuri.
- Statisticile Balantei de plati si conturile nationale s-au bazat in mod traditional pe statisticile de comert international cu bunuri, considerand trecerea frontierei ca aproximare pentru schimbul de proprietate (conform BMP 5 si ESA 2008).

Comertul international cu bunuri – in Balanta de Plati si Conturile Nationale (2)

- Aproximarea schimbului de proprietate (in Balanta de plati si conturile nationale) prin trecerea frontierei (in statistici de comert international cu bunuri) nu mai functioneaza in contextul in care fluxurile de capital sunt liberalizate, exista grupuri de companii multinationale si bunurile trec frontiera fara sa aibe loc vreun schimb de proprietate.
- Statisticile de comert international cu bunuri bazate pe principiul trecerii frontierei raman ca atare, in concept comunitar, respectand actualele standarde impuse de legislatia UE pentru Intrastat si Extrastat precum si in baza recomandarilor UNSD.
- Pentru scopurile Balantei de plati si conturilor nationale, odata cu trecerea la BMP 6 si ESA 2010, sunt necesare ajustari ale statisticilor de comert international in concept comunitar pe baza unor surse de date suplimentare.

Una dintre principalele ajustari ale statisticilor de comert international cu bunuri in concept comunitar pentru statisticile macroeconomice (Balanta de plati si Conturile Nationale) conform BMP 6 si ESA 2010 vizeaza *Tranzactiile cu bunuri pentru prelucrare*

✓ **Aspecte privind tranzactiile de prelucrare (1)**

- Bunurile care circulă peste frontierele nationale în cadrul unor tranzacții de prelucrare sunt cuprinse în statisticile de comerț international cu bunuri
- Prelucrarea bunurilor poate fi de doua tipuri: prelucrare interna (activa) si prelucrare externa (pasiva)
- Asigurarea calitatii datelor privind mișcările de bunuri pentru și după prelucrare – o provocare pentru statisticile de comerț internațional cu bunuri

✓ Aspecte privind tranzacțiile de prelucrare (2)

- Din punct de vedere **statistic**, importul sau exportul de bunuri pentru/dupa prelucrare trebuie declarate (în declarația vamală & declarația Intrastat) la valoarea totală (de piață) a bunurilor (valoarea bunurilor introduse/expediate inițial în vederea prelucrării la care se adaugă costurile de prelucrare - manopera și alte materiale ce intră în componența produsului prelucrat).
- Din punct de vedere **fiscal**, prelucrarea bunurilor este tratata ca serviciu iar valoarea costurilor de prelucrare trebuie declarata pentru servicii, in decontul de TVA și declarația recapitulativă (si nu in rubricile aferente achizițiilor/livrarilor de bunuri) ⇒ sursa de date fiscale nu este utila pentru validarea & estimarea datelor statistice in cazul tranzacțiilor pentru procesare.

Importanța asigurării calitatii datelor privind tranzacțiile de prelucrare este subliniata de necesitatea de le identifica pe cele pentru care nu are loc schimb de proprietate → pentru scopurile statisticilor macroeconomice (balanța de plăți și conturile naționale).

✓ Aspecte privind tranzacțiile de prelucrare (3)

Diferența între operațiunile de prelucrare în care are loc transferul de proprietate și cele în care nu are loc transferul de proprietate este realizată în statisticile de comerț prin informația privind natura tranzacției (NoT). Astfel,

- activitățile de prelucrare realizate pe cont propriu de către operatorul care prelucrează bunurile (și care devine proprietarul bunurilor) sunt înregistrate sub codul de natura tranzacției 1 (tranzacții care implică transfer de proprietate).

- în cazul în care nu are loc transferul dreptului de proprietate, tranzacțiile sunt înregistrate sub codurile de natura tranzacției 4 și respectiv 5 (în funcție de fluxul bunurilor).

4. Operațiuni în vederea prelucrării sub contract (fără transferul proprietății către prelucrător)	1. Bunuri destinate reintroducerii în țara de unde au fost exportate inițial	4.1
	2. Bunuri care nu sunt destinate reintroducerii în țara de unde au fost exportate inițial	4.2
5. Operațiuni ca urmare a prelucrării sub contract (fără transferul proprietății către prelucrător)	1. Bunuri reintroduse în țara de unde au fost exportate inițial	5.1
	2. Bunuri care nu sunt reintroduse în țara de unde au fost exportate inițial	5.2

La nivel național:

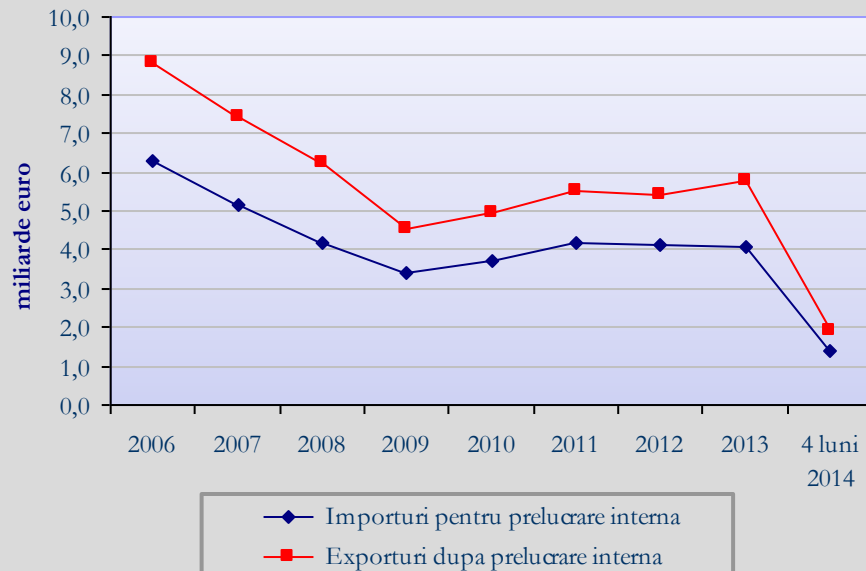
Extrastat (decl.vamala) – cod NoT obligatoriu 1 cifră
Intrastat (decl. Intrastat) - cod NoT obligatoriu 2 cifre

Limitări metodologice → subestimare

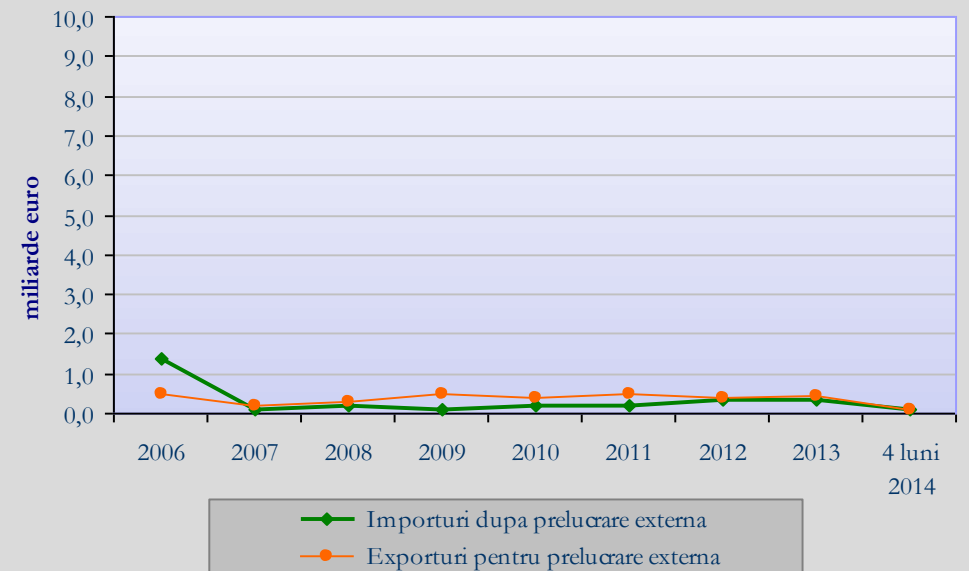
- Tranzacțiile firmelor înregistrate doar în scopuri fiscale
- Prelucrarea sub contract vs prelucrarea în contul procesatorului
- Estimarea datelor pentru non-respondenți și firmele sub-pragurile Intrastat

✓ Aspecte privind tranzactiile de prelucrare (4)

Importuri pentru / Exporturi dupa PRELUCRARE interna

Exporturi pentru / Importuri dupa PRELUCRARE externa

! Valoare statistica pentru tranzactiile de prelucrare:

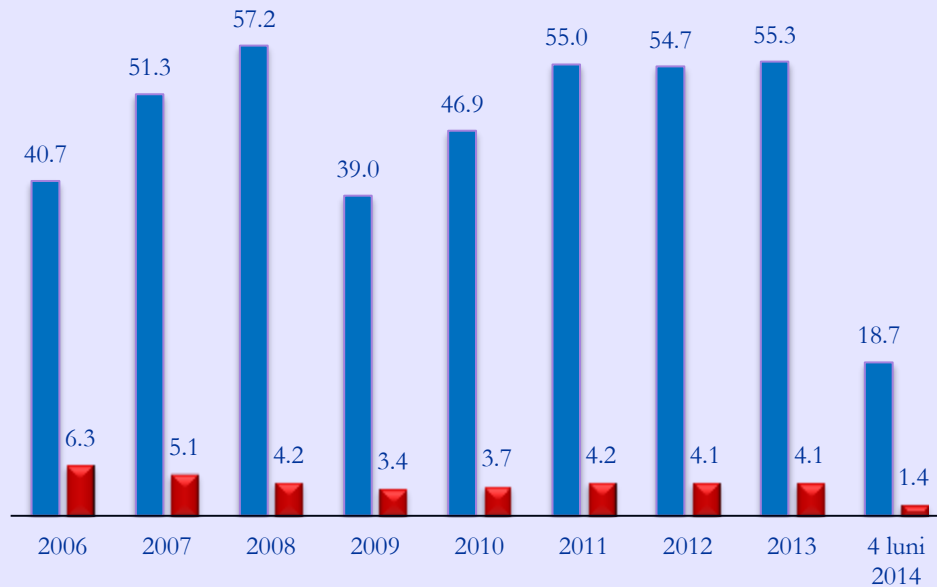
- Prelucrare interna : import – valoare statistica bunuri , export – valoare statistica bunuri+ cost procesare (manopera)
- Prelucrare externa: export – valoare statistica bunuri, import – valoare statistica bunuri + cost procesare (manopera)

✓ Aspecte privind tranzactiile de prelucrare (5)

IMPORTURI CIF

■ TOTAL IMPORTURI CIF ■ TOTAL IMPORTURI PENTRU PRELUCRARE ACTIVA

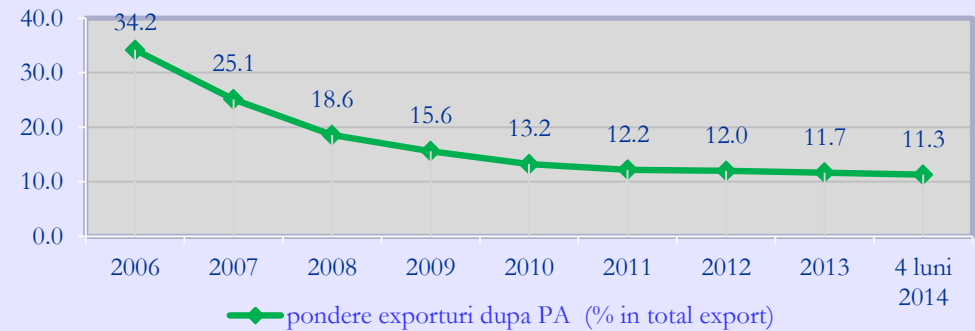
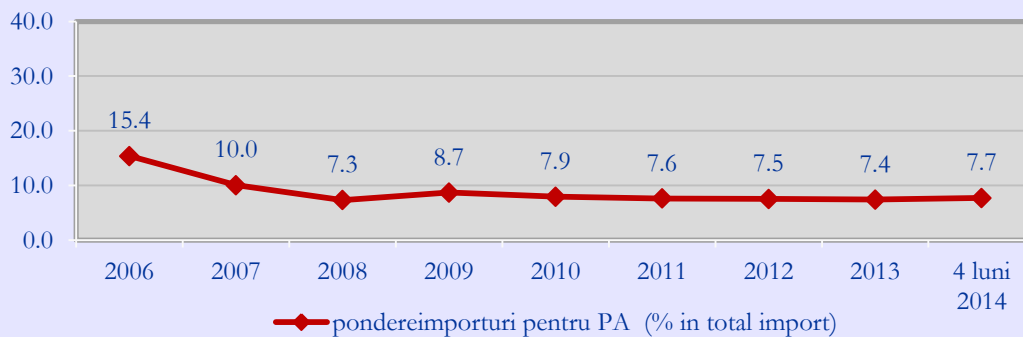
Miliarde euro

EXPORTURI FOB

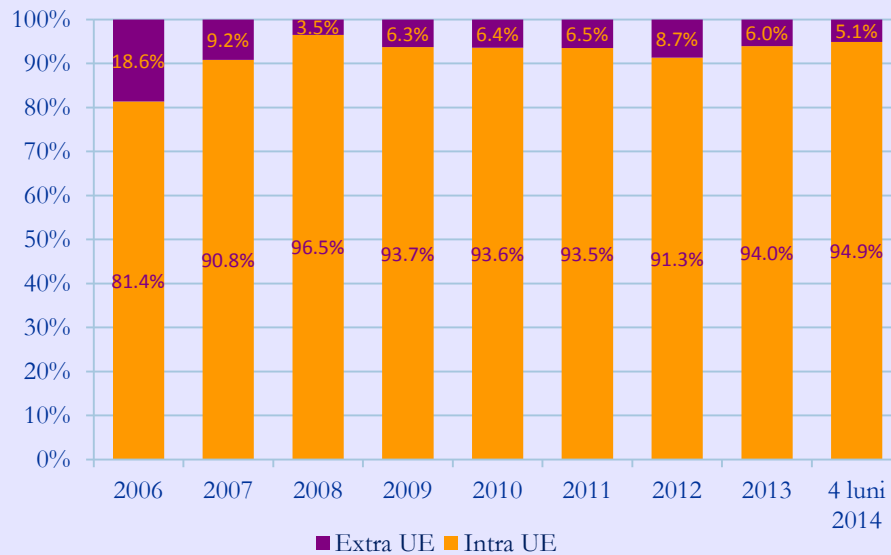
■ TOTAL EXPORTURI FOB ■ TOTAL EXPORTURI DUPA PRELUCRARE ACTIVA

Miliarde euro

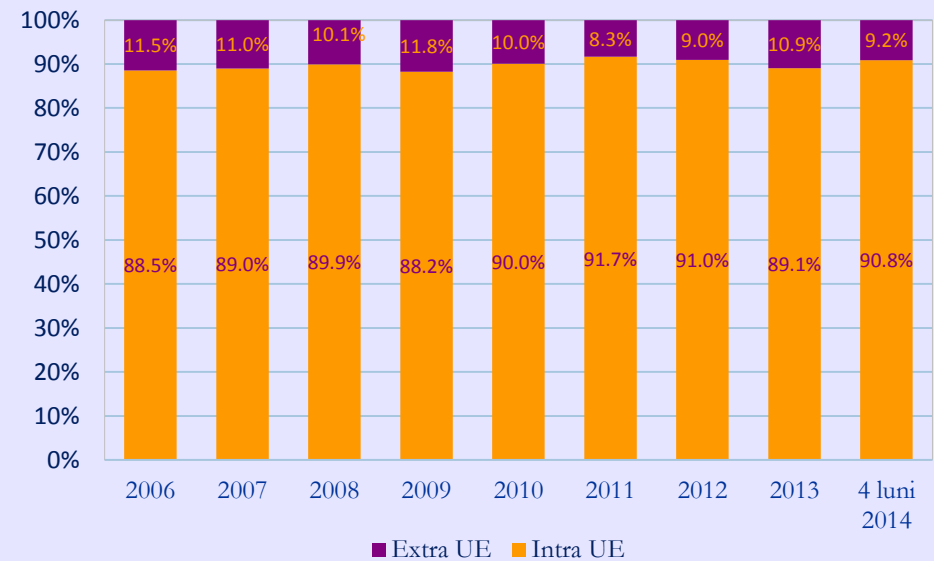

✓ Aspecte privind tranzactiile de prelucrare (6)

IMPORTURI PENTRU PRELUCRARE INTERNA

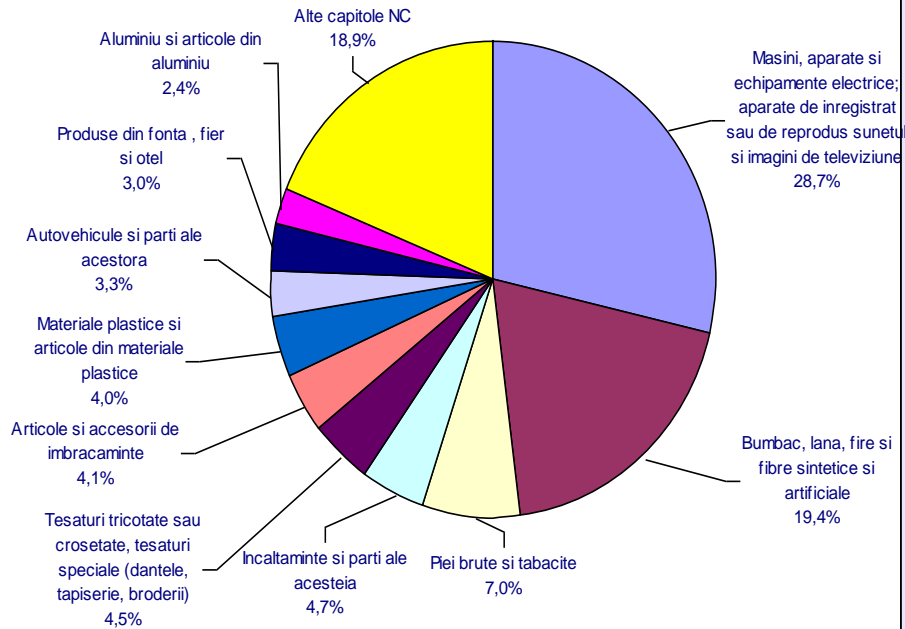

EXPORTURI DUPA PRELUCRARE INTERNA

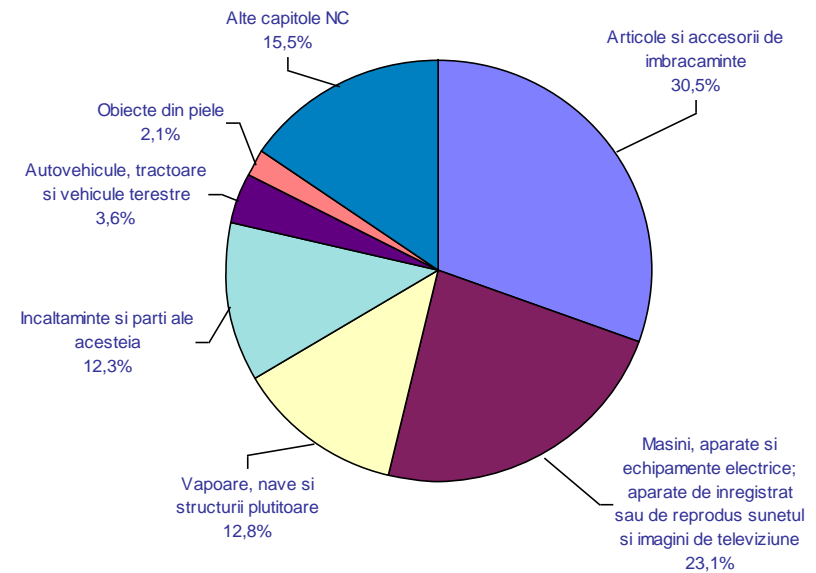

✓ Aspecte privind tranzactiile de prelucrare (7)

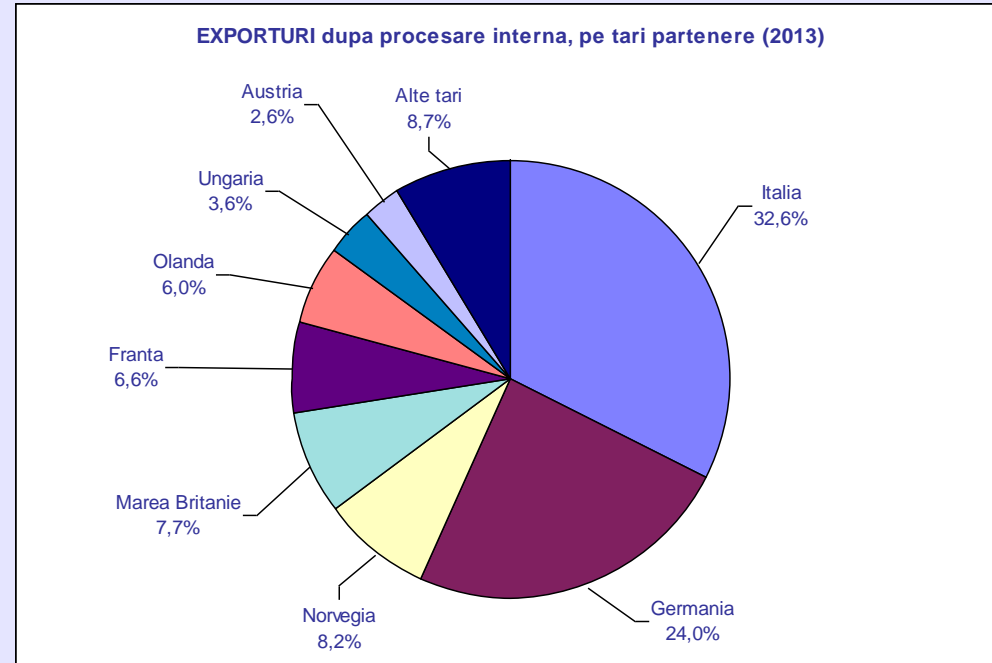
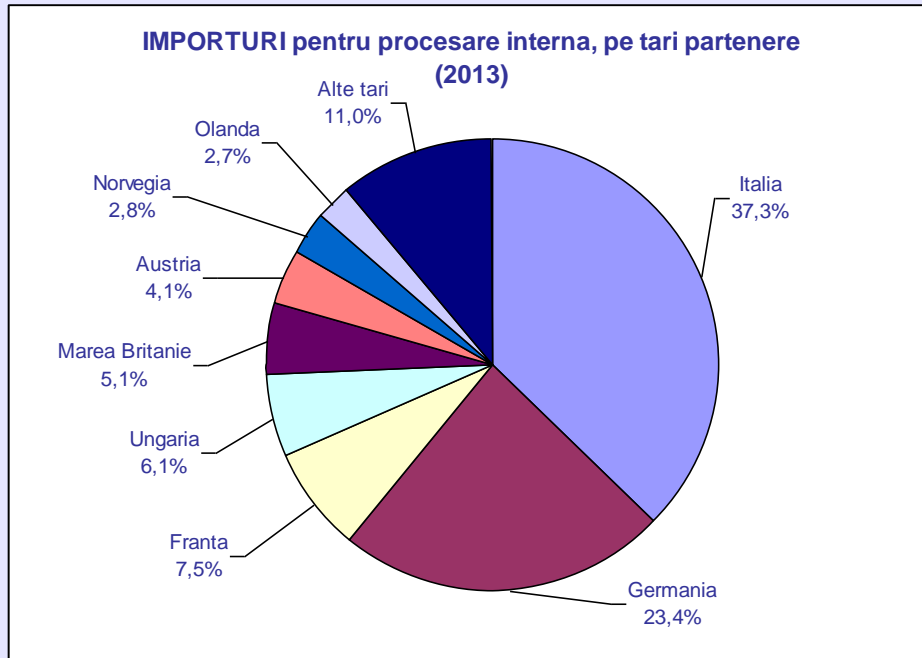
IMPORTURI pentru procesare interna (2013)

EXPORTURI dupa procesare interna (2013)

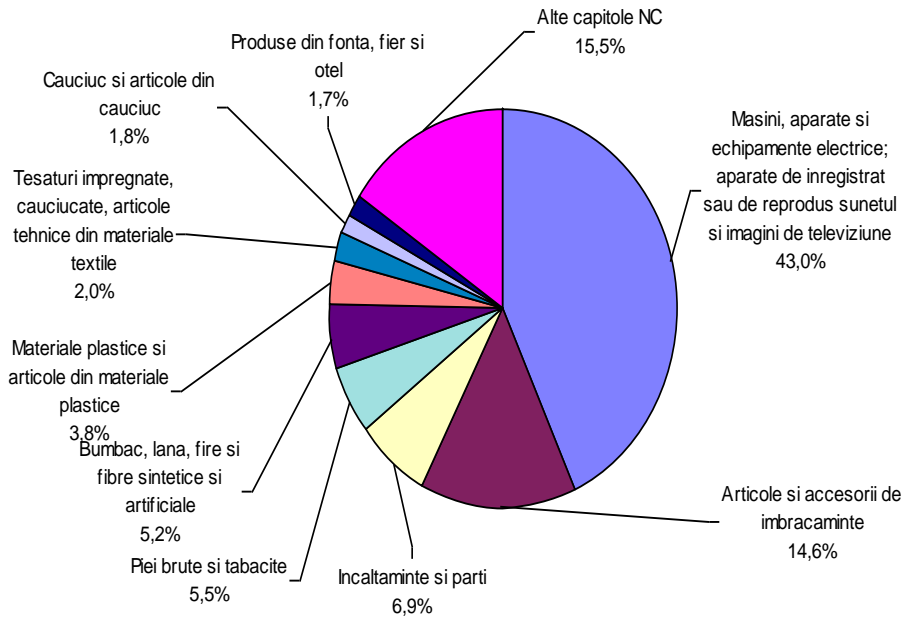

✓ Aspecte privind tranzactiile de prelucrare (8)

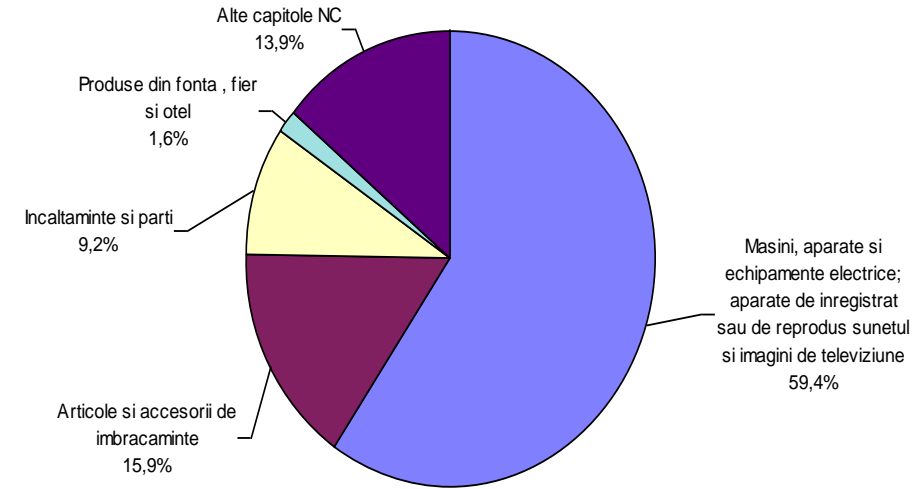

✓ Aspecte privind tranzactiile de prelucrare (9)

EXPORTURI pentru prelucrare externa (2013)

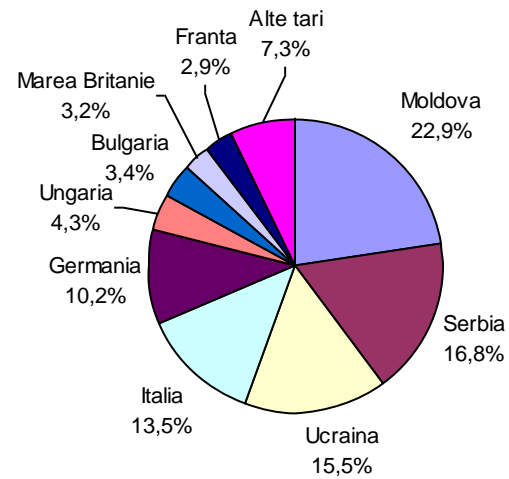

IMPORTURI dupa prelucrare externa (2013)

✓ Aspecte privind tranzactiile de prelucrare (10)

EXPORTURI PENTRU PROCESARE EXTERNA, PE TARI PARTENERE (2013)

IMPORTURI DUPA PROCESARE EXTERNA, PE TARI PARTENERE (2013)

